

Ouessantstamboek bestaat 25 jaar

Klein schaap populair

Het Ouessantstamboek FOS viert dit jaar het 25-jarig bestaan. In 1987 werd begonnen met de registratie van het toen zeer zeldzame schapenras. Nu is de Ouessant erg populair met vierhonderd stamboekleden en ruim 3500 geregistreerde dieren in 2011.

Toen fokkers Frans Haccou en Evert Jan van Tongeren begin zeventiger jaren vier kleine schaapjes uit België importeerden, zullen ze niet direct het beseef hebben gehad dat dit het begin was van een zeer succesvolle fokkerij van de Ouessant in Nederland. Het ras was op dat moment totaal onbekend in ons land. De vier dieren, drie zwarte en een bruine, waren de allereerste en jarenlang met hun nakomelingen ook de enige. In Frankrijk was niks te koop. De Fransen kenden een exportverbod om de Ouessant in eigen land te beschermen. Pas in 1978 kwamen de eerste Franse Ouessants naar Nederland. Nu heeft de Fokkersvereniging Ouessant

Schapen (FOS), het Nederlandse Ouessantstamboek, vierhonderd leden die vorig jaar ruim 3500 Ouessants inschreven. Het stamboek bestaat in 2012 op de kop af 25 jaar.

VERZADIGING

Het ledental van de FOS is hoger geweest. Tien jaar geleden waren er 642 leden en ruim vijfduizend ingeschreven dieren. Te veel regels, hogere kosten voor de schapenhouderij plus een zekere verzadiging, drukten hun stempel op de ontwikkeling van het stamboek.

Pure liefhebbers zijn het, de houders van Ouessantschapen. Ze waarderen dit

kleine, zeer sobere en vitale ras, waarvan ze er op een klein oppervlak een behoorlijk aantal kunnen houden. Bovendien is het een sierlijk dier. De rammen zijn getooid met, voor zo'n klein ras, imposante gedraaide hoorns.

VIJF KLEUREN

Ouessants zijn er in vijf kleuren: zwart, bruin, wit, schimmel en grijs. De belangrijkste kleuren zijn zwart, bruin en wit, zo schrijft medeoprichter Henk Slaghuis van de FOS in een geschiedschrijving ter gelegenheid van het jubileum. De fokkers leggen zich vooral toe op deze hoofdkleuren. Grijs komen weinig >>

De Ouessant is een veelkleurig ras; ze zijn er in de kleuren zwart, bruin, wit, schimmel en grijs.

Liefhebbers van de Ouessant waarden het kleine, zeer sobere en vitale ras.

voor. Van schimmel-Ouessants lopen meestal enkele dieren in een kudde. In Frankrijk is zwart de hoofdkleur. De Ouessant komt van oorsprong van het gelijknamige eiland voor de kust van Bretagne. De vissersvrouwen daar hadden liever zwarte dan bruine of witte wol om te verwerken in kleding.

BAKERMAT

Volgens Slaghuis hoort de Ouessant oorspronkelijk tot de Scandinavische kortstaartschape waartoe ook onder meer de Hebridean, Manx Loghtan en North Ronaldsay behoren, maar er lijken ook wat verbanden te bestaan met de Pruisische Skudde, met de Noord-Spaanse Xalda en met Baltische schape. Het ras lijkt ook wel veel op een ras in India. Hoe dan ook, de Ouessant komt uit Frankrijk. En het had het daar niet gemakkelijk. In 1920 verdween het ras van het eiland. Als er toen geen groepje kasteelheren op het vasteland was geweest dat Ouessants ging fokken, was het ras verdwenen. In de zeventiger jaren bracht de Fransman Paul Abbé alle Ouessants in zijn land in kaart, richtte de fokkerijorga-

nisatie GEMO voor de Ouessant op en zorgde ervoor dat dit ras in zijn land behouden bleef. De GEMO kent circa driehonderd leden, minder dan de Nederlandse evenknie. Ze fokken nog steeds vooral zwarte dieren, een bescheiden aantal witte en slechts weinig bruine. Sinds de export vanuit Frankrijk is toegestaan, vindt geregeld uitwisseling van fokmateriaal tussen Frankrijk en Nederland plaats.

KLEIN

De Ouessant is klein doordat er een geïsoleerde populatie op het eiland was. In de natuur komt het wel vaker voor dat in de loop der jaren de dieren groter of juist kleiner worden. Dat laatste heet 'insular dwarfism' en is met de Ouessant gebeurd. De laatste jaren is in Nederland specifiek op het kleine formaat gefokt. Uit de stamboekgegevens blijkt dat de schofthoogte van Ouessantrammes de laatste zeventien jaar is gedaald van 50,2 cm naar 46,9 cm. Bij de ootjes ging die van 47,5 naar 43,9 cm. De ootjes werden lichter van gewicht, de rammetjes bleven ongeveer even zwaar. Volgens Slaghuis is gewichtsbehoud belangrijk. Puur fokken op kleinere dieren gaat ten koste van de vitaliteit en de weerstand. Behoud van gewicht voorkomt dat. Bovendien is er bij de Ouessant wel meer om op te fokken: kop, hoorns bij de rammen, gebit, romp, beenwerk, klauwen, staart, vacht, kleur, etc. Het is niet zo eenvoudig om een topper te fokken. De FOS schrijft elk jaar S-dieren in: rammen en oaien van minimaal drie jaar die voldoen aan alle raseigenschappen. Het zijn er jaarlijks enkele tientallen. <<

Website FOS: www.ouessant.nl

Keuringen FOS

De FOS organiseert elk jaar keuringen, zowel voor zwoegervrije als voor niet-zwoegervrije dieren, die het grootst in aantal zijn. Elk dier krijgt een beoordeling. Er zijn geen winnaars en geen prijzen. Dat is bewust, om te voorkomen dat iedereen achter een enkel topdier gaat aanlopen. De inteelt is binnen de Nederlandse Ouessantpopulatie erg laag. Door het keuringssysteem is de rivaliteit tussen fokkers gering. De FOS koestert de sfeer binnen de vereniging. Het gaat om de liefhebberij voor een mooi klein schapenras.

Op 15 september vindt een kleine jubileumkeuring van zwoegervrije Ouessants plaats. Er worden ongeveer dertig dieren beoordeeld. De keuring is toegankelijk voor publiek en is van 10.00 tot 12.30 uur.

Locatie is het bedrijf van de familie Giesen, Lodderhoeksestraat 26, 6687 LS Angeren.

Na afloop van deze keuring is er een feestelijke bijeenkomst voor genodigden.

'Ik houd van iets b

Twee jaar geleden kocht ze haar eerste twee Ouessants. Nu zijn het er 23. Dit jaar wil ze aan een keuring meedoen. "Ik vind dat ik mooie schape heb. Nu wil ik weleens weten wat de keurmeester ervan vindt."

Met een teiltje schapebrokken loopt ze de wei in. Enthousiast komen haar Ouessants aanrennen en vreten in een paar minuten de brokken op. Supertam zijn haar Ouessantjes. Dat wil Dorothée Becu uit het Betuwse Maurik ook. "Ik heb ze voor de lol. Ik wil ze kunnen kroelen en daarvoor moeten ze mak zijn." Vroeger was ze gek op dwerggeiten. Toen ze in Maurik ongeveer drieduizend vierkante meter grasland naast haar huis mocht gaan gebruiken, schafte ze die meteen aan. "Maar ik zag ze bijna niet lopen. Er moesten er meer komen. Toen dacht ik: misschien is het leuk om er wat schaapjes bij te zetten. Mijn moeder doet veel met wol en vilt, daar heeft zij dus wel wat aan."

BIJZONDER

Ze verdiepte zich in allerlei rassen en kwam bij de Ouessant uit. "Ik wilde geen gewone schape, maar iets bijzonders. Het leuke van Ouessants is hun speelsheid. Ze springen overal op en lijken daarom wel wat op geiten. En ze zijn lekker klein, dus kon ik er wel een aantal houden op dat kleine weiltje. Ik had ook gehoord dat ze makkelijk aflammeren en weinig last hebben van ziektes. Daardoor had ik al gauw het gevoel: dit zijn mijn schaapjes." Dorothée heeft, net als de Ouessant, Franse voorouders. "Dat speelde ook een rol." Ze kocht bij een fokker twee oaien, een bruine en een zwarte voor 125 euro per stuk. Het waren mooie beesten. "Als je begint, moet je het goed doen." Bij een andere fokker kocht ze een schimmelkleurige ram. In ons land erkend, maar in Frankrijk een niet-erkende kleurslag. Dorothée vindt die

DOROTHÉE BECU

WOONPLAATS: MAURIK (GLD.)

SCHAPEN: 23 OUESSANTS, JONG EN OUD DOOR ELKAAR

BEROEP: FUNCTIONEEL BEHEERDER WEBSITES WAGENINGEN UR, DRIE DAGEN PER WEEK

kleur prachtig. Drie schapen waren nog niet genoeg om de wei kort te houden, dus kocht ze nog wat oudere ootjes en twee gedekte ooiën.

GRASLAND

Inmiddels, na twee jaar, heeft ze een koppel van 23 Ouessants: jong en oud, rammen en ooiën. "Hoeveel ik er uiteindelijk wil gaan houden, weet ik nog niet. Daarmee ben ik nog niet bezig."

Ze is bevriend met een melkveehouder in het dorp en via hem kan ze makkelijk aan grasland komen voor de schapen. Daardoor lopen de Ouessants van Dorothee niet alleen achter haar huis, maar ook op een rivierdijk en in een wei bij iemand in het dorp. "Als je 's avonds naar die dijk gaat, dan is het zó genieten. Mijn Ouessants zijn graag op de dijkhelling. Het is net alsof ze er dansen."

Elke dag gaat ze naar haar schapen. Ze kent elk schaap en elk dier heeft een naam. Drie percelen vindt ze genoeg. "Wanneer ik meer heb, herken ik mijn beesten misschien niet goed meer. En het moet ook geen productie worden."

KLEUR

Becu heeft zwarte, bruine, schimmels en ook een witte. Schimmels en zwarte hebben haar voorkeur. "Maar dan wel de intens zwarte. Die zijn er niet veel. Ik weet dat ze er van oorsprong zijn geweest. De Franssen hielden zwarte Ouessants voor de wol."

MAKKELIJK

Dorothee heeft in twee jaar geleerd dat Ouessants makkelijke schapen zijn. Toch valt het weleens tegen. Een lam kreeg veel last van coccidiose, bij een ooi was een keizersnede nodig en een prachtig kerngezond dier stierf plotseling aan 'het bloed'. Daartegen laat ze nu enten. Haar schapen staan nooit in de regen. "Als er geen bomen zijn om onder te schuilen, zet ik een kalveriglo in de wei."

Voor de rest heeft ze er weinig werk aan. Zomer en winter lopen de dieren buiten en ze lammeren daar ook af. "Het eerste jaar haalde ik ze binnen en voerde ze kuilgras. Dat vinden ze echt helemaal niks." Haar rammen bij elkaar zetten was ook geen succes: met hun hoorns stoot-

ten ze elkaar tot bloedens toe. "Ik houd ze nu maar apart."

KEURING

Becu is onbevangen begonnen aan de schapenhouderij. Gaandeweg leert ze. Nu wil ze ook graag het oordeel van anderen horen. "Ik denk wel dat ik het goede gevoel heb, maar ik wil ook weten wat de keurmeester ervan vindt." Vorig jaar was ze toeschouwer, dit jaar doet ze mee. "Ik ben benieuwd wat anderen van mijn beesten vinden. Of ik ga om te winnen? Nee, zo gaat dat niet bij ons stamboek. Elk dier krijgt een beoordeling: A, B of S. S is het beste."

Tot nu toe heeft ze nog maar één dier verkocht: haar eerste schimmelram. Die ging naar een andere startende fokker. Binnenkort zal ze wel wat dieren moeten wegdoen, anders worden het er te veel. "Dat wordt heel pijnlijk. Ik zal rammetjes moeten verkopen. Ik doe ze niet graag naar de slager. Dan geef ik ze liever gratis weg aan iemand die ze laat grazen en waar ze een goed leven hebben." <<